Ч. 43. Чернівцї, субота дня 24. лютого (7. марта) 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Наші дрібні господарства і їх доля.

(Конець).

Коли-б ми могли на гектарі землї продуковати тілько пшеницї, що Франция, отже 1200 клґ., розумієсь при тих самих цїнах, що платимо нинї, в такім разї не коштувала би нас продукция 100 клґ. пшеницї 6 зр. (як тепер коштує), але тільки 4·55 зр. Конкуренция з Росиєю показуєсь однак і при тих обставинах неможливою, бо (як ми виказали висше) кошта продукциї 100 клґ. пшеницї не можуть більше виносити як 4 зр., єсли конкуренцию маємо видержати. Виходить з сего ясно, що навіть при найбільше інтензивній господарцї конкуренция з Росиєю показуєсь неможливою, а дуже далеко ще до того, щоби ми 100 клґ. пшеницї могли продуковати по 4 зр. В подібний спосіб цїна нашого збіжа залежна від урожаїв на Угорщинї або в Молдаві. — Припустїм однак, що ми зможемо 100 клґ. пшеницї продуковати по 4 зр., то і в такім случаю нїчого не вдїємо, бо торги нїмецкі зачинає вже засипати пшениця з Канади і Арґентини. Краї ті посїдають незмірені лани жизної, плодовитої землї, котра до своєї управи требує ледви $^1/_3$ часть тої працї що наш, а надто робітник там незвичайно таний. Збіже з тих країв задля незвичайно таної продукциї, помимо далекої дороги через океан, засипле торги нїмецкі, а о конкуренциї з ним з нашої сторони нема і бесїди. Дальшим незавидним наслїдком того єсть ще і те явище, що земля дешевіє, що єї вартість спадає. Так отже і при найбільше інтензивній господарцї нема виходу для нашого ґаздівства, а оклик деяких економістів: продукуймо більше, а доля рільників мусить поправитись — показуєсь недостаточним і не доведе до цїли.

III.

Коби ще хоч промисл фабричний був у нас розвинений, в такім разї рільництво знайшло би в нїм сильну підпору. Звістна бо річ, що рільництво і промисл зістають до себе в такій тїсній звязи, що тільки разом і спомагаючись взаїмно можуть розвиватись. Першою причиною тої взаїмної зависимости єсть то, що продукти рільничі, заким станутъ ся спосібні до ужитку, мусять бути перероблені у варстатах і фабриках. І на відворот — рільники потребують до працї своєї знарядів, котрих самі зробити не можуть, але закуповують їх від промисловцїв. Так отже рільник має запевнене збутє своїх плодів у фабриках, а робітники фабричні потребують надто живности. В наслїдок того цїна плодів рільничих не єсть підчинена наглим змінам, але удержуєсь через довший час менше більше на тій самій високости, а рільник має запевнений сталий дохід, відповідний до єго працї. У нас на жаль так не єсть. Промисл фабричний у нас що йно в пелїнках, заледви тільки ремесла варстатні животїють, тож і не диво, що край наш переважно рільничий мусить упадати. З жалем бачимо, як країна наша убожіє, міжтим коли промисл в західній Европі громадить богатства. Земленька наша богата на все, чого нам потреба, та що з того, коли ми добуваючи з землї сирі плоди, мусимо їх продавати тано, а за те купувати дорого вироби фабрик заграничних. Чужі роблять на нас інтереси, а ми переходимо на бідаків.

Так отже засуду смерти дрібному рільникови не минути, розходить ся вже тільки о єго екзекутиву, котра скорше чи пізнїйше мусить наступити, наколи обставини нинїшні не змінять ся. Се не жарт, а гірка правда. Численні материяли статистичні, збирані систематично державними і краєвими бюрами статистичними про відносини господарства сїльского, отворили правительству очи на поважне небезпеченьство, що загрожує загалови людности рільничої. Чорне марево нужди повисло над нашим бідним народом. Не хотячи вижидати спокійно смерти, утїкає він в роз-

МОЇ ПРОХОДИ.

Написав

ДЕНИС ЛУКІЯНОВИЧ.

IV.

Наставник над робітниками.

Під само полудне горячого лїтного дня все падало від спеки. Самий хід під голим небом несказано мучив мене. Нї, мало того! сидїти, навіть лежати я не був годен, менї дихати тяжко було. Над тою „злобою дня“ думав я лежачи під корчем в роскішних „Лугах“ станїславівских над Бистрицею.

А робітники мусять працювати... На яких тисяч кроків від мого леговища бють они „бабою“ відвічні стовпи у бистрій Бистрици, ставлять новий міст.

Рано ішов я мимо них і приглянув ся їхній роботї, тій чисто галицкій „фабрицї“. „Баба“ то двайцятьсотнарова маса зелїза з ухом на верху, як у дзвона; се ухо прибите гаком, а від гака ідуть мотузи довкола пятьох сталих бльоків на поперечнім бальку, підпертім двома дубовими стовпами, не вкопаними в землю, але запущеними в поздовжні платви, примощені до помосту з старих ще дощок, підпертими зі всїх боків підпорами рівними, короткими. До тих стовпів, чи радше до каблуків, якими они обхоплені, ідуть ланьцушки, котрих послїдне огниво велике, грубе, пробило зелїзну довбню і так єї впняло, як бугая, котрому ще з малка запускають в ніздря колїсця. Тому она тяжка, зелїзна понурилась злобна і сперта на довжезний паль, закопаний в обруч мов бочка, тисне єго, втискає в дно ріки именно єго зелїзним вістрєм заправлений конець.

Жилаві руки робітників враз з окликом „Гей руб!“ сїпають в діл випружені посторонки від бльоків, довбня підкинулась за одну пядь і стнїть. Гей руб! Довбня за цаль понизилась, та ще скорше малим півколесом підскочила нагло непевним рухом, хитаючись. Гей руб! гей руб! і довбня, що понизить ся трошка, то зараз підкидає ся напрасно в гору, мов ранена у борбі з людьми, що сїпають єї, не знати за що.

Все тихше лунає оклик „Гей руб!“, борби нема вже, дихавична „баба“ сопе, тягне за собою низом ті ланьцушки з каблуками, аж вкінци зависла під самим бальком, під круглими бльоками, нїма, грізна своєю енерґією потенцияльною. Але одна хвиля, один удар молота, а так вискочив з єї уха і зірвалась з припонів змучена довбня та цїлим своїм величезним тягаром гепнула в довжезний стовп мов бочка, в обруч закакований і за коротким посвистом полетїв довгий, повільний гомін з филею Бистрицї аж під алябастрові ноги лїсистого Волчинця. І знов двайцятьсотнарова маса зелїза лежить супокійна, знов жилаві руки простягають ся, знов дрожить воздух від покликів „Гей руб!“, знов баба дре ся в гору.

Коли то наш руский люд робучий, осьвідомлемий, буде хоч так вже працювати над своєю еманципациєю, як тепер бє стовпи під великаньский міст, сїпаючи посторонки за кождим окликом „гей руб!“ О, прийди, прийди, пророче, і скажи той поклик, за котрим підняли-б ся всї руки синів Руси. Прийди, прийди, пророче! І ми збудуємо міст для себе так, як батьки наші списами відбивали криві шаблюки і не дали маяти прапорам з півмісяцем... Батьки наші гатили невські багна, а на їх кістках виріс сьвятий город Петра Великого. Потенцияльну енерґію нашого люду бачили наші вороги, хоч тодї, як судьба єго найшлась вже під бльоками... О, прийди, прийди, прийди, пророче!

Зателенькали на вежи ратушевій, в дошку застукав котрийсь з наставників, ще раз упала довбня, аж застогнала земля — і тверді, мозолисті руки робучі взяли лупати хлїб, печений з муки і ґрису. А я аж тепер завважав, що повисше моєї лежанки на тихім закрутї, під вербою сидїв найстарший наставник від роботи при мостї і... ловив рибу. Знаю я того Вен'ямина з польского бецирку; у нього наймав я кватиру і часто бував сьвідком, як він кривдить робітників. Знаю і єго роботу: в підмайстра, що „йде єму під руку“ спитати, чи записав всїх робучих, ловити рибу, а в суботу під вечер виплатити. Він бере в троє більшу плату, а от тепер понїс до коршми рибу на сабаш; я слїдив єго очима, доки не пропав він на підсїню. Горе людям тої доби, коли підіймою ладу суспільного є такі відносини!

Я лежав горілиць, прикрив лице соломяним

пуці в краї далекі, незнані, надіючись що „чей там буде лучше“. А шкода сего народу — се-ж підвалина держави, о тім повинні всї памятати.

IV.

Насуваєсь тепер мимохіть питанє, де дошка ратунку для нашого бідного народу? Відповідий на се питанє накопичилось так богато а надто так они помотались, що з них повстав справдешний узол ґордийский. Розітнїм сей узоч, а покаже ся нам єдина однїсїнька правдива відповідь, на котру чей всї повинні згодитись, а іменно: дошка ратунку для нашого мужика лежить в стоваришенях, в сполученю сил і средств інтелїґенциї, працї і капіталу або і в ідеї ассоциациї, надто в піднесеню промислу фабричного. Се зрозуміли добре ті люди, котрим положенє нашого рільника лежить на серци і почали недавно в тім напрямі дїлати; се зрозуміли також деякі держави европейскі, іменно Франция і Нїмеччина, котрі почуваючись до обовязку ратувати загрожену людність рільничу, узнали за головний мотор ратунку і поліпшеня долї перепровадженє загальної орґанїзациї заводової рільників через сполученє їх в стоваришеня (спілки), обіймаючі загал рільників, а дїлаючі в порозуміню після спільної гадки провідної. По мисли тої ідеї повстали у Франциї синдикати, а в Нїмеччинї палати рільничі. І наша держава не остала по заду. При кінци 1893 р. поставило правительство наше в радї державній проєкт о заводових стоваришенях рільників а тим самим і зачало промощувати дорогу для ідеї ассоциациї. У відмінній формі внесено сей проєкт сего року знов в радї державній. Дав би Бог, щоби щось з того було.

Так отже нинїшний спосіб продукованя мусить конечно переобразитись, а як ми виказали висше, вже навіть показують ся знаки, що процес такий дїйстно вже зачав ся. Ідея спільности зачинає собі приєднувати чим раз більше прихильників, она вносить спасенний фермент і житє в наші нездорові стосунки економічні. Громада — великий чоловік, в громадї сила. На тлї тої громади розпічне ся тепер переворот, однак тихий, спокійний, від часу до часу тільки получений з сильнїйшим відгомоном. Подібний переворот відбував ся вже в віках середних, а нинїшна орґанїзация працї єсть власне наслїдком тої революциї. Як тогдї повалив ся старий лад, приготовляючи місце нинїшному, так і тепер повалить ся нинїшний спосіб працьованя і зробить місце новому. Серед того процесу праця одиницї переобразить ся в працю збірну. Господарства збірні не будуть могли остоятись — они переобразять ся, злучать ся в господарства дрібні, що будуть обіймати постепенно провінциї, краї а може навіть комплекси країв, та будуть розвиватись на нових підвалинах.

В. Микитич.

Погрома Італїянцїв в Африцї.

В хвили, коли італїяньский король пращав нові відділи армії, що відходили до Африки, спіткала дня 1. с. м. італїяньску армію в Африцї страшна погрома. Ґенерал Баратієрі кинув ся зі всею силою на свого противника, абесиньскооо неґуса Менелїка, але мусїв завернути ся перед переважаючою силою противника. Таку сумну вість принесли позавчерашні телеґрами. Опозицийні елементи в Італїї давно вже дивили ся на ту кольонїяльну війну инакше, як прихильні правительству верстви. Приглянмо ся отже в коротцї, як ведено ту війну.

Се ясна кождому річ, що війною повинен кермувати передовсїм ґенеральний штаб і мінїстерство війни. Але в Італїї так не було. Президент мінїстрів казав всякі вісти з поля битви подавати до мінїстерства заграничних справ, а оно хиба дуже обкроєні подавало вісти мінїстерству війни. Таким чином не міг мінїстер війни, взглядно ґенеральний штаб нїчого зробити самостійно, а противно цїлим пляном війни кермували люди необзнакомлені з военною справою. З того вийшло навіть таке, що італїяньске мінїстерство війни не знало навіть докладно розположеня італїяньских війск в Африцї, а мусїло его складати собі після справоздань ґазет — францускиx і російских!

До сеї вельми значної хиби долучила ся ще друга: Італїякцї маловажили собі силу Абесинцїв, бо не мали о них жадних відомостий. А треба знати, що Абесинцї не є якась дика горда, котра не вміє воювати. Правда, они лихо узброєні, і не знають ся на европейскій штуцї военній, але за то представляють величезну силу і все таки мають карабіни, хоч старшої системи. О скілько доси звістно, мають Абесинцї 95.000 войска узброєного в самі карабіни. То єсть їх головна сила. Друга армія, котрої числа не знає ся, а котра творить резерву, єсть узброєна в списи. За війском ідуть рівночасно жінки і дїти, бо жінки роблять там ту службу, котра в Европі припадає віддїлам провіянтовим — они живлять войско. Цїла армія абесиньска єсть отже величезна, а коли де прийде, то як саранча нищить все, все виїдає. Артилериї не мають Абесинцї майже нїякої крім кількадесять старих і нездалих пушок, але за то мають около 40 мітрайлез — „дарунок францускиx предприємцїв“ зроблений королеви Менелїкови. В послїдних часах дістали Абесинцї також „в дарунку“ від Франциї і споре число карабінів, а здаєсь і пороху.

Супротив тої сили мали Італїянцї в Еритреї всего лиш 15.000 війска, до котрого треба вже зачислити і ті полки, які утворено з місцевих жителїв, а котрі, як знаємо, стали недавно тому бунтувати ся. Тепер же, відколи надіслано з Італїї поміч, можна число італїяньского війска приняти що найвисше на 25.000. Так представляла ся сила Італїянцїв в Африцї.

Доси не можна з коротких телеґрам знати, що іменно спонукало ґенерала Баратієрі до нападу. Дивує всїх се, що він ще два днї перед битвою телеґрафував, що не маючи сили до зачіпного виступленя мусить відтягнути ся. Припускають, що або Баратієрі хотїв показати ся перед сьвітом якимсь геройским дїлом ще перед приїздом ґенерала Бальдіссера, котрий мав его

капелюхом, — я не мав чого йти до міста. Через дїрки у плїти впадала хроматична дуга лучів сонїшних і ломалась у фантастичні косі промінї. По них бігли мої думки у далекій простір.

Робітники працювали вже, як лиш „перекалатали“; я навіть знав, що они робили, не дивлячись туда: они пересували „бабу“ на друге місце бити сьвіжий паль. І коменду підмайстрів чую, та розумію, що она злишна, впрочім они і не кидають ся так дуже — ті наставники.

О, ви! що научили християнина працювати під грозою каньчука мандаторского, що ставите наставника на шість рук робучих!... Прийшов і він, пан майстер, т. є головний наставник. Приємна духота обгорнула моє лице під капелюхом, аж сон сїдав на мої повіки, мов від маківок зелених. Але утекла моя дрімота на легких крилах, полетїла за відгомоном, як упала довбня на паль і земля довкола задуднїла. Я знов приглядав ся муравлиній працї робітників.

Наставник трутив посла до жінки: „віддай самій пани! Але біжи так: на одній нозї!“ крикнув вслїд за ним і зараз-же з тим криком, тільки голоснїйшим і гнївним обернув ся до одного робітника. По довшій суперечцї відправив его з роботи.

— Іди скупай ся — радив ему — однако душно, переспиш ся і прийдеш під вечер по плату, бо то завтра, в суботу сьвято.

Мене моя горяча кров підкинула на рівні ноги і я йшов на стрічу наставникови, котрий з високої шоси спустив ся по єї зеленім боцї, перескочив рів і пустив ся стежкою понад самою Бистрицею. Хотїв я его скартати за его безличність — та зовсїм нечаяно і нагло лискавкою перешибла мою голову гадка: „А ти, брате, — спитав я себе — що за один, що хочеш докоряти комусь? що ти нинї зробив, як ти працюєш?“ Я зупинив ся і не поступив кроком наперед, лихий на себе за тую скрупулятність, але — дурити я себе не вмію; а тепер найлекше було менї відповісти на таке питанє. Менї усунулась зперед очий найблизша цїль щоденних моїх занять: передо мною зачинили раз на усе брами всїх австрийских ґімназий; я не сьмів переходити з кляси в клясу і добувати собі диплом зрілости. Але допустїм: яко школяр мав я ненависні формули математичні, усякі взори лїнґвістичні на силу пхати у голову. На що? Аби дістати посаду і їсти хлїб, що его продукує хлоп? Мої ровесники, що остали ся на селї тодї, як я переїхав у город „до шкіл“, обливають крівавим потом руску ниву, а я є нїчим і ще довго буду нїчим, я зрік ся самостійности на довгі ще часи, длятого лише, аби добути легкий спосіб житя і то житя вигіднїйшого. Добре, тепер я живу, нїкому не заваджаючи, як камінь за плотом, а все-ж потайно ожидаю кінчити студиї і перше: засмутити всїх, котрі врадувались моєю халепою, а друге: зістати от хоч-би адвокатом і жити такой з мужиків (не беру в рахубу, що я не маю властиво охоти до нїякої працї бюрової, що дає хлїб верстві суспільній, котру звемо „інтелїґенция“). Але-ж обставини, ті компоненти, на яку силу они зложать ся? Куда повернуть стежку мого житя? А коли так, то яка-ж цїль моєї „науки“, моїх „студий“? Колись-то я казав, що учусь на те, щоб служити загалови, та тепер я збув ся реторики. А най хтось один скаже: „я посередно, чи безпосередно не живу з мужика; вся наша „культура“, можність менї користуватись нею, не стоїть подїлом ближних на „білих муринів“ і нас, їх „експльоаторів“ — я зараз дам ся живцем в землю закопати.

Що ти робив днесь, що? питала різко вперта моя думка. І мої очи спочили по-неволї на китици незабудьок. Та ще скорше шпурнув я їх проч від себе. Они зависли зразу на вітах калини, але упали відсїль і покотились в буйну траву, зпоміж котрої я для приємности-примхи зірвав їх, не дав їм супокійно жити.

І розглянув ся я навкруги. Сонце жарило супокійно, певне себе, робітники працювали, наставники-підмайстри, сперті на поруче моста, глядїли перед себе на воду і щось балакали, а наставника-майстра не було. Я пустив ся знов в гору, до лежанки.

Може бути, що я хорий, що мої думки біжать неправильним путем, або моє перше, основне заложенє було фальшиве, але я рівночасно і пригадав собі і тямив і знав, що я проповідував колись-недавно перед мужиками против всїх, що їх визискують. Я громом летїв на всїх дармоїдів.

І знов накрив я лице капелюхом, лежачи горілиць і знов дума думу наганяла, тільки-ж не летїли они в простір далекий по промінях сонця в гору, поза атмосферу нашої планети. Они більше всього обертались такой близько мене, сїдали на віти рокити і пригинали їх з їх дрібненькими листочками над мою розпалену голову.

Так єсть і так мусить бути і инакше не буде! — потїшав я себе, відповідаючи на важкі

заступити в головній команді, або може президент міністрів Кріспі склонив его до битви, щоби міг перед скликаним парляментом виказати ся успіхом. Небавом вияснить ся все, бо Баратієріого відкликано і він стане перед військовим судом, де все витолкує.

Що-ж має тепер стати ся? Кажуть, що Італія мусить або змобілізувати стотисячну армію або зовсім уступити з Африки. І одно і друге дуже небезпечне. До війни потрібні величезні суми гроший, котрих в Італії й так нема; в другім випадку Італія нічого не зискає, бо не буде завдяки Франциї і Росиї мати супокою в Африці. Навіть коли-б Італія хотіла для удержаня супокою в Африці вислати туди на стало більше війска, то може се викликати несупокій в самій Італії, де революцийні елементи з кождим днем зміцняють ся, і так готово одного красного дня прийти на порядок дневний повалене королівства!

Так представляє ся річ для самої Італії. Не меньше небезпечні вигляди суть і для Европи. Політика тридержавного союза вимагає сильної Італії і того, щоби еї армія стояла до розпорядимости в Европі. Кожда більша запутанина Італії в Африці ослабляє і тридержавний союз, а скріпляє Францию і Росию, котрі нині держать ся кріпко за руку. Найприроднійші нині союзники Італії в Африці, Анґлійці, суть майже безсильні, а на відворот Анґлія наслідком послідної погроми Італіянців тратить в Африці найбільшу опору. Єгипет висуває ся їй з рук з двох сторін — від півночи і полудня. Тут домагає ся Туреччина залагодженя египетскої справи і знаходить в тім очивидну підпору в Росиї і Франциї, а там Італія не має сили підпирати інтересів Анґлії.

Взагалі можна сказати, що неудача Італії в Африці відобє ся сильно на відносинах в Европі, і коли Італія борзо не направить того лиха, яке еї стрітило в Африці, то можна буде і в Европі сподівати ся якихсь важних, а може навіть великих і далеко сягаючих подій. Тепер вже можна сказати, що по погромі Італіянців в Африці положене тридержавного союза, до котрого належать Австро-Угорщина, Німеччина і Італія, значно погіршило ся, а противно акциї Росиї і Франциї підскочили дуже в гору.

закиди. Таж я орґанічний твір природи і я також маю якесь право до житя! І — не знати чому — мені захотілось летіти до міста, до хати, з котрої вискочив ще досьвіта разом з першою піснею жайворонка. Мені бачилось, що я возьму будь яку роботу до рук, бо праця, тяжка, мозольна кровавиця позваляє нам забути о собі, придавити не лиш скептицизм, але і всякий внутрішний голос, не дає нам троїти свою душу, енерґію і сили троїти — думками. Я не прийшов до згоди з собою, до рівноваги. Вся нехіть, безсильність моя апатична стопилась у зависть. Почув я зависть перший раз, від коли маю сьвідомість гадок і учинків — я завидував всім товаришам реформаторам, котрі сказавши собі: „вирівнати пропасть між білими муринами і нами, їхними експльоататорами — есть задачею мого житя“, живуть супокійно і, або роблять що, або не роблять нічого.

Ще підняв я незабудьки, що своїми очицями глядїли супокійно на мене борикаючого ся з гадками непевними.

Вже далеко за мостом я оглянув ся. Бистра Бистриця пливе неупинно, від сонїчного жару мертвіють просторі, зелені луги. На тихім закруті під вербою, висше моеї лежанки сидів головний наставник від роботи при мості і ловив рибу, а робітники працювали при тій правдиво галицкій фабриці, двигали в гору зелїзну „бабу“ посторонками і кричали: Гей руб! гей руб!...

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦІ, дня 6. марта 1896.

З черновецкої ради міскої. На послїднім засїданю 3-го с. м. була саля нарад вперше електрично осьвітлена. З тої нагоди зробили радники овацию свому бурмістрови. Опісля відчитав бурмістр письмо міністра внутрішних справ, котрим повідомляє ся, що цїсар зізволив на будову нової низшої німецкої ґімназиї з рускими паралельками. Кошти будови понесе держава, а громада Чернівцї має безплатно доставити ґрунт до будови на площи Фердинанда (коло езуїтского костела). Се письмо повитали радні грімкими окликами, а на внесене радного Бальтінестера рішено, подякувати цїсареви за сю велику ласку.

Львівскі любителї драматичної штуки приготовляють до вистави комедию Олени Пчілки „Сьвітова річ“. Тепер відбувають ся проби, котрі кажуть надїяти ся, що представлене буде гарне. Торік грали аматори дуже гарно; тілько публики явилось дуже мало.

О. Евгенїй Воробкевич, греко-прав. душпастир у Львові, син нашого письменника о. Ісидора, постриг ся в монахи в монастирі Сучавицї на Буковинї дня 22. лютого с. р. під іменем Емануїл — і наміряє в свій час старати ся о ігуменат в котрім з буковиньских монастирів.

Бурмістром міста Тернополя вибрано Русина адвоката д-ра Володимира Лучаковского, а заступником бурмістра Людвика Пуншерта. На 31 голосуючих одержав др. Лучаковский 26 голосів. Коли розійшла ся поголоска о кандидатурі д-ра Лучаковского на те місце, підняла шовіністична польска праса, з Dziennik-ом Polsk-им на чолї, крик, що Русин має стати бурмістром! Ми пригадали-б тим панам, що Тернопіль лежить в рускій части краю, отже є цїлком в порядку, щоби там був бурмістром Русин; коли радні уважають того Русина найспосібнїйшим до веденя дїл міских, то годї противитись їх волї! Ми з свого боку тїшимо ся щиро тим кроком наперед і бажаємо, щоби у всїх містах східної рускої части Галичини були щирі Русини бурмістрами.

Головні збори товариства учительского із серетского повіта відбули ся 1-го марта с. р. в хлопячій школї народній в Серетї. Голова товариства, п. С. Миронович, отворив збори сердечним повитанем. Насамперед згадав упокоївших ся Архикнязя Альбрехта Сальватора і Вяч. Корна, радника шкільного, на що збір через повстане із місць оказав свій глибокий жаль. Потім слїдувало читане і одобрене протоколу загальних зборів від 1. вересня 1895 і справоздане касове, з котрого видно, що цїлий грошевий маєток товариства виносить тепер 391 зр. 89 кр. Дальше вибрано видїловими: п. С. Мироновича, Л. Бемера, А. Носиєвича, Як. Серфаса, п. Рено, К. Ґалера і І. Лакусту. В члени товариства вписали ся п-а Ґібіш а наново п. Іля Висловский. Збори ухвалили слїдуючі часописи для товариства предплачувати: Österr. Lehrer-Zeitung, Deutscher Lehrerfreund, Schule und Haus, Учитель, Зоря, Ластівка, Lumina pentru toţi, і Rândunica. Збори ухвалили одноголосно на вільне внесене п. А. Носиєвича вп. п. др. Смаль-Стоцкому письмнено висказати щиру подяку за его знамениті промови і гуманні стараня в минувших засїданях сойму краєвого, щоби долю учителїв буковиньских поліпшити. На конець ухвалено відбути слїдуючі збори в селї Св. Онуфрію.

Дївчина при бранцї. Сего року мусить одна дївчина з Урманя ставати до бранки в Бережанах. В 1875 р. уродила ся в названім селї неслюбна дитина, а сьвященик не питав богато о пол еї, лише записав в книгу на імя Ісаак і вислав таку метрику. Отже та дївчина-Ісаак тепер стане до бранки!

Довгий вік. В містї Шемаха на Кавказї, померла сими днями учителька школи народної для дївчат, Молла Нїсса в 120-ім роцї житя. Яко учителька працювала 93 роки. Старушка закінчила житє в часї викладу в школї. Так бодай доносять петербургскі часописи. — А знов у Франциї президентови французкої републики Форови підчас его теперішної подорожи на полудне представлено на стациї в місточку Лярош 103-лїтного старця Бельода, котрий боров ся ще в битві під Ватерльо. Фор припняв єму відзнаку леґії гонорової. Найцїкавійша річ се, що той старець зараз по битві під Ватерльо, отже перед 81 лїтами, увільнений був з війска яко — невилїчимий сухітник... А він собі тілько лїт жиє здоров!

Мантїй. Помічник огородника Іван Гануш у Відни, звістний піяк, захотїв з лїнивства зробити гроші на антисемітизмі. В недїлю пішов він до кавярнї, в котрій пересиджує звичайно провідник антисемітів др. Люеґер і побачивши его при однім столику, просив, щоби поговорив з ним кілька хвиль на самотї. Др. Люеґер опустив своє товариство і відійшов на бік, а тодї почав єму Гануш оповідати таку історию: „Перед хвилею був я в маґістратї, щоби просити о запомогу, бо я бідний. Нагле приступає до мене якийсь пан в цилїндрі, котрий очивидячки по моїм лихім одїню взяв мене за якогось драба, і обіцяв менї кілька тисячів, єсли убю Люеґера. Але я вірний католик і шаную наших провідників“. По тій видумцї став мантїй просити Люеґера о запомогу. Однако перечислив ся, бо Люеґер взяв его за божевільного і велїв службі викинути его з кавярнї. Та полїция не дарувала мантїєви. Довідавши ся, що він в той самий спосіб хотїв видурити гроші від другого провідника антисемітів посла Штайнера, виглядїла ту цїкаву птицю і віддала до суду.

Складки: На нашу друкарню зложили добровільні датки пп.: Володимир Михальский, заступник прокуратора в Чернівцях, 10 зр.; о. крилошанин др. Гробельский з Станїславова 5 зр.; Антін Синюк, управитель школи в Раранчи, 1 зр.; Теофіль Порембский, учитель з Раранча, 50 кр.; Волод. Григорович, учитель в Витилївцї, зі складки 1 зр. 5 кр. — На Народний Дім в Чернівцях зложили пп. Антін Синюк 1 зр., Т. Порембский 50 кр.

Подяка. Складаю щиру подяку півцеви церковному, п. Косованови, котрий на прибори до писаня і рисованя для шкільної молодїжи у Витилївцї зложив 1 зр. 60 кр. — В. Григорович, учитель в Витилївцї.

Телеґрами „Буковини“.

—o—

З дня 6-го марта 1896 року.

Ментона. Цїсар відвідав президента французкої републики Фора. Фор представив міністрів, а наш цїсар ґр. Паара і Волькенштайна. Цїсар розмовляв з Фором 20 мінут. По дорозї витала публика нашого цїсаря окликами.

Ментона. Цїсар вернув до Кап Мартен, де небавом явив ся Фор. Цїсар представив его цїсаревій. Візита тревала 18 мінут. Цїсар відпровадив президента Фора до дверий і подякував єму за візиту.

Відень. В палатї послів принято титули „безпосередні податки“ і „мито“. При кінци засїданя відповів міністер краєвої оборони на інтерпеляцию пос. Людвікстерфа що-до заопіки військових ґажістів, що правительство в сїй справі вже вело переговори з військовою управою і готове забезпечити відповідні видатки, однак сю справу мають рішати спільно всї покликані до того чинники.

Рим. Сенат і парлямент відрочено по повідомленю Кріспіого, що кабінет подав ся в димісию. а король приняв еї.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 5-го марта 1896.

	Львів.				Чернівцї.			
Пшениця . .	від	7.30	до	7.80	від	7.60	до	7.70
Жито . . .	„	6.25	„	6.50	„	6.20	„	6.25
Ячмінь бров. .	„	5.—	„	6.—	„	4.80	„	4.90
Ячмінь простий	„	4.50	„	5.—	„	5.50	„	5.75
Овес . . .	„	5.30	„	5.90	„	5.10	„	5.25
Ріпак . . .	„	8.20	„	8.75	„	9.25	„	9.50
Горох . . .	„	6.—	„	8.—	„	5.—	„	6.—
Вика . . .	„	0.—	„	0.—	„	0·—	„	0.—
Льнянка . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик . . .	„	4.25	„	4.75	„	0.—	„	0.—
Гречка . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„	25.—	„	32.—	„	29.—	„	33.—
Конюшина біла	„	45.—	„	65.—	„	0.—	„	0.—
Конюш. шведск.	„	30.—	„	40.—	„	0.—	„	0.—
Кукуруза нова	„	5.—	„	5.50	„	4.55	„	4.65

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за рочник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Видання „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“, бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізнї що місяця. Передплата, платна в Рогізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иньшого. Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всї числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницкий і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з войска“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по нїмецки“). Цїна цїлого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всїх і окрім того много дуже практичних рисунків. Цїна цїлого рочника 1 зр. 40 кр., а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всїляких порад для всїх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Цїна 1 зр. 20 кр.

6. рочник Д. Р. містить забавну повіст: „Петро Фостик і его син Фостович“.

Цїна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.